כל גגות פרק תשיעי עירובין צב.

מסורת הש"ס

ומי אמר ר' יוחנן הכי. הלכה כר' שמעון (ה) ואפילו עירבו דחצירות רשות אחת: **וכלבד שלא יורידו למטה.** אלמא אסור להוציא ממצר לחצירתה אי אמרת בשלמא בעירבו אסור אוקימנא להא בעירבו אבל השתא במאי מוקמת: **שלא יהא זה עומד במקומו.** בקרקעית החצר. ל"א שיהא זה עומד במקומו גרסינן ועל לשון הכותל קאמר: **וכי רבי לא שנאה.** למשנה זו במשנתינו: **רבי חייא.** שסידר וסתם את הברייתא ותלמידו היה: **מניין לו.** זה הפירוש ולעולם למטה דסתם רבי מתני' בכתיב קאמר שלא יוריד מרשות הכותל ויוליך לביתו: **וחורבה אחת ביניהם.** לא שנא שלהם ולא שנא של אחרים דהא אוקמא כר"ש שאין חילוק רשות אלא בכתים וכגון שחיצה פרוצה לרשות הרבים: **אחת עירבה.** לעצמה ושכימי מתני דכתים בגווה: **אמר רב הונא נותנין אחורבה לזו שלא עירבה.** להוציא לה כלים שבתוכו בחצר דהא לא שכיחי כה מתני דכתים הוציל ולא עירבה אבל לשעירבה לא דרב הונא תלמידו דרב הוה אמר הלכה כר"ש בשלא עירבו אבל עירבו לא: **וחייא בר רב אמר אף לשעירבה.** אני שמעתי מאחא אף לשעירבה נותנין אותה ומדעתי אני מפרש דהאי דאמר אחא אף לשעירבה לאסור את שתיהן קאמר דגזר לא עירבה אטו עירבה דאי מפקי הני לגווה הני נמי אתו ומפקי: **ואי"ת.** כמה שמעתי אף לשעירבה להתיר קאמר אבל דשתיהן מותרות ולא גזר אבל בעירבה משום מתני דכתים קשיא לי במילתא דאבא דאמר לעיל [לא.] הלכה כר"ש והוא שלא עירבו אבל עירבו לא מפני מה אין נותנים אחר שלא עירבה לאחר שעירבה תכשיט כליה לתוך חבירתה ומוליאם הא לא גזר רב בחורבה לומר כלומר נהי נמי דתשני לי דהא דאמר רב לעיל אבל עירבה לא מודה הוא דאותה שלא עירבה מכנסת ומוליאה כליה לתוך שעירבה דהא לא שכיחי כה בשלא עירבה מתני דכתים ואע"ג דבהא שכיחי לא חיישינן דסתמא כי משתמש אינש במתני דידיה משתמש ולא בחבריה. מיהו קשיא לי אמאי אסר אבא בשעירבה להכניס לשלא עירבה הא לא גזר לגבי חורבה: **הסס כיון דמינער.** כלומר אף לשעירבה דקאמר רב להיתר קאמר וגבי חצירות אמאי גזר משום דכיון דמינערי כלים בתצר שכיחי לאפוקי מתני טובא וחיישינן לגמא מחלפי מתני דכתים במתני דחצר ומפקי לתכיתה שהרי נשמרים גם בתוכה אבל חורבה לא עכידי כה חיישי לאפוקי מתני טובא: **איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף לשעירבה ושתיהן אסורות ואם תאמר שתיהן מותרות.** לטלטל כליה בשלא עירבה אבל שלא עירבה מותרת לתוך שעירבה שמעינן מיהא דאין נותנין שלא עירבה לשעירבה אלמא גזר בעירבה משום מתני דכתים ובחורבה נמי על כרחך שעירבה אסורה כה וכי אמר אבא דיהבי לה לתרוייהו לאיסורא קאמר לא דמי: **הסס. גבי חצירות** כיון דמינערי מתני בחצר חבירו בכתיריו בכתיריו לאפוקי לה מתני טובא וחיישינן דלא ליפוק לה מתני דכתים אבל חורבה לא: **מתני' הגדול מוסר.** להכניס לו כלי הבית שלמטה ואין בני קטן אוסרין עליו לבני גדול הן פרלה פתח הוא דשרי בגיסופי וכגון דאין הפרלה יותר מעשר אבל קטן אסור לו להוציא כלי הבית דבני גדול אסרי עליה דנפרך לו במלואו. ודבריו הכל היא דאפילו ר' מאיר לא אמר גגין רשות אחת אלא לכלים ששבתו בתוכן אבל לכלים ששבתו בכתים לא דומיא דחצר קטנה שנפרלה לגדולה דלכולי עלמא חצירות רשות אחת הן ולענין כלי הבית אסרה גדולה לקטנה: **גדולה מוסרים.** להוציא כלי הבית שבה אם עירבה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה: **גמ' תרגי.** אבל וגמ': **מה חצר דמינכרא מחיצתא.** שהרי יש לה ממיצות: **אף גג.** נהי נמי דשרינן ליה בממיצות מחמוות משום גוד אסיק מיהו ממיצות ניכרות בעינן שלא יהא גג בולט הוצה להם דאי לא מינכרא לא אמרינן גוד אסיק וגדול נמי אסור דאין לו שום מחילה וכל שאין לו ממיצות אינו רשות היחיד. כל גגין שלהן מלקין היו ולא משופעין: **ושמואל.** דאמר [פס.] אפילו לא מינכרא אמרינן גוד אסיק לכי תנגהי גבי הדדי דמה חצר דדרכי לה רבים אף גג הא דקתני קטן אסור משום דדרכי רבים מזה לזה דהוי לה ממיצה מחמוה שביניהם ממיצה נדרסת ולא מלית למיגב ומסוקה אבל אי לא דרכי בהן אף קטן שרי דאמרינן גוד אסיק ותפסיק הממיצה ביניהם ואע"ג דמכסיא ולא מינכרא: **דיורי גדולה.** מוסלין בקטנה ומוסכין אותה אגלן: **ואין דיורי קטנה.** מוסלין בגדולה למוסכה אגלן: **אסור לזרוע את הקטנה.** דכמאן דהויא קטנה כולה בתוך גדולה דמי ואפילו מרחיק אכבע אמות מן הגפנים שאפילו בתוך הגדולה מותר להרחיק ולזרוע הכא אסור דקתני מתני' מפני שהיא כפתחה של גדולה אלמא כולה כחד פתח משוה לה: (ו) **גפנים מוסרין.** דהא אין דיורי קטנה מוסלין בגדולה: גפנים

והא אמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה. וקשה דסתם ואח"כ מחלוקת הוא ואמר בהמולן (יבמות דף מב:) דאין הלכה כסתם ואע"ג דלכל הפחות מזיב סתם כרבים כלפי היחיד הכא אין נפקא מינה דבגלו הכי פליגי רבנן עליה ותיכן הרר"א כהן דעיקר קושיא לר"י אינה אלא דלא גזר וגזה הדבר הוי מחלוקת ואח"כ סתם מחלוקת בשלא חלילות כמי שהוליאוהו (לעיל דף מה:) וסתם בפרק חלון (לעיל דף עו:) אבל הכא לא פליגי בגזירה: **מפני** מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה. משום לחיירי בחחת עירבה ואחת לא עירבה שלא ליעבוד והוא הדין דהוה מלי למימר מפני מה אין נותנין חצר שעירבה לשעירבה ובקונטרס פירש שפיר:

איכא דאמרי אף לשעירבה ושתיהם מותרות. לפי האיכא דאמרי קשיא הא דאמר בפרק הדר (לעיל דף עד.) ר' יוחנן אמר (ו) אף לחורבה ורבי יוחנן לטעמיה דלא גזר דילמא אתי לאפוקי מתני דכתים לחצר והכא נמי לא גזר דילמא אתי לאפוקי מתני דכתים לחורבה ומתי לטעמיה הוא דהא אפילו רב דגזר הכא גבי חורבה לא גזר:

אף גג דקא דרסי לה רבים. היינו כלישנא קמא דרב יוסף דלעיל (ז)(ב): **גפנים** בגדולה אסור לזרוע את הקטנה. למ"ד (לעיל דף עו:) נראה מנחון ושוה מנפשיס נידון משום לחי ופתח מיירי בגגגפנים כותלי קטנה לגדולה: גפנים

מי אמר ר' יוחנן הכי (ה) והא אמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן (ב) כותל שבין שתי חצירות גבוה עשרה ורוחב ארבעה מערבין שנים ואין מערבין אחד היו בראשו פירות אלו עולין מכאן ואוכלים ואלו עולין מכאן ואוכלים ובלבד שלא יורידו למטה מאי למטה למטה לבתים והא תני רבי חייא ובלבד שלא יהא זה עומד במקומו ואוכל וזה עומד במקומו ואוכל אמר ליה (ג) וכי רבי לא שנאה ר' חייא מנין לו אתמר שתי חצירות וחורבה אחת ביניהם אחת עירבה ואחת לא עירבה אמר רב הונא נותנין אותה לזו שלא עירבה אבל לשעירבה לא דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה וחייא בר רב אמר אף לשעירבה ושתיהן אסורות וא"ת שתיהן מותרות מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה התם כיון דמנטרי מאני דבתים בחצר אתי לאפוקי הכא בחורבה כיון דלא מנטרי מאני דחצר בחורבה לא אתי לאפוקי איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף לשעירבה ושתיהן מותרות ואם תאמר שתיהן אסורות לפי שאין נותנים חצר שלא עירבה לחצר שעירבה התם כיון דמנטרי מאני דבתים בחצר לא שרו בהו רבנן דאתי לאפוקי אבל בחורבה לא מנטרי: **מתני'** (ד)גג גדול סמוך לקטן הגדול מותר והקטן אסור (ה)חצר (ו)גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת וקטנה אסורה מפני שהיא כפתחה של גדולה: **גמ'** למה לי' למיתני תרתי לרב קתני גג דומיא דחצר מה חצר מנכרא מחיצתא אף (ז)גג נמי מנכרא מחיצתא ולשמואל גג דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים אף גג נמי דקא דרסי ליה רבים יתיב רבה ורבי זירא ורבה בר רב חנן ויתיב אביי גביידהו ואקאמרי שמע מינה ממתניתין דיורי גדולה בקטנה ואין דיורי קטנה בגדולה כיצד (ח)גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה ואם זרע זרעין אסורין גפנים

עין משפט נר מצוה

ה א טור ש"ע א"ח סי' שעד סעיף ד:
ו ב מיי' פ"ג מהלכות עירובין הלכה כד סמג לאוין סה ועשין ג טור ש"ע א"ח סי' שס סעיף ג:
ז ג טוש"ע שם סעיף ד
יסי' שמה סעיף טו:
ח ד מיי' פ"ז מהלכות כלאים הלכה יט
וטוש"ע י"ד סי' רלו סעיף מט:

רביני חננאל

ומי א"ר יוחנן הלכה כר' שמעון, דתני בין גג בין חצר רשות אחת הן, והא איהו דאמר הלכה כסתם משנה, ותנן בכותל שבין שתי חצירות דהיא סתמא, היו בראשו פירות אילו עולין מיכן ואוכלין, ואילו עולין מיכן ואוכלין, ובלבד שלא יורידו למטה. ואי רשות אחת הן אמאי לא יורידו למטה. ופרקינן, מאי לא יורידו למטה דקתני למטה דבתים. כלומר שיכנס בבתים אבל בחצר שרי. איני והא תני ר' חייא ובלבד שלא יעמוד זה בחצירו ויאכל וזה בחצירו ויאכל, הנה אפילו בחצר אסור. ודחי כי רבי לא שנאה ר' חייא מניין לו, כלומר דבר שלא שנאו [רבי] במשנתינו ר' חייא תלמיד ר' מניין (ט) בידו משנה שלא שנאה רבי, מכלל זו שאינה שנויה במשנתינו לאי דסמכא היא. איתמר שתי חצירות וחורבה אחת ביניהן. חצר אחת עירבה עם הבתים והאחרת לא עירבה, אמר רב [הונא] נותנין חורבה לזו, לאותה שלא עירבה. אבל [אין] נותנין אותה לאותה שעירבה. גזירה שמא יוציא מני דקנו שביחה בבתים מן הבתים לחצר ומן החצר לחורבה. חייא בר רב כו'. איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף נותנין זו לחורבה גם לחצר שעירבה ושניהן מותרות הן בחורבה, וא"ת מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה, ונאמר כי כל החצירות רשות אחת הן. התם כחצירות כיון דמינערי מני דבתים לחצר אחו לאפוקינהו בחצר שלא עירבה, אבל בחורבה לא מינערי, הילכך לא (אתי) גו'(רינן) גזירה דילמא אתי לאפוקי מני דבתים לחורבה. מתני' גג גדול סמוך לגג קטן כו'. למה לי למיתנא גג ולמה לי למיתנין חצר. לרב קתני גג דומיא דחצר מה חצר דמינכרן מחיצתא אף גג דמינכרא מחיצתה, הוא [דמותר] לשלטל. אבל גג כיון הגגין דלא מינכרא מחיצתא, אין מטלטלין בו אלא ד' אמות. לשמואל קתני גג דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים, אף גג

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ומי אמר ר' יוחנן הכי הלכ' כר' שמעון דחצירות רשות אחת ואפילו עירבו הס"ד: (ב) תוס' ד"ה אף וכו' לעעיל. ג"ב דף פ"ט:

מוסף רש"י

הלכה כסתם משנה. רבי סידר המשנה וכשרלה לכרי מכם ויכולו נעיניו שנתן סתם ולא הזכיר שם אומרי עליהן כדי שלא יהי שניה מפי יחיד ונרחין כלילו נשנו מפי המרובים ויעשו כמותן (ביצה ב:). ורוחב ארבעה. משום סיפא נקט ליה דנעי למיתני היו בראשי פירות אלו עולין מכאן ואוכלין ובלבד שלא יורידו למטה דחשיב רשותא. נאנפי נפשיה ולא מינכרא לא לגגי אלו ולא לגגי אלו, אבל לענין מיהו מחילה בכל דהוה פיתים הוי פתיחה יאין מערבין אחד (לעיל עו:). וכי רבי לא שנאה. רבי סידר את המשנה לא שנאה שהרא משנה, שלא רלה לסותמה, ר' חייא. תלמידו, מניין לו. שהלכה כמותו שסתמה בברייתא (יבמות מב:). גדולה מותרת. ולא אסרי בני קטנה עליה, לגגי גדולה פתח הוא דיש לה שיור מבלן ומבלן יהוו כשתי חצירות ופתח אחד ביניהן ולא אסרן אלדדי, ולקמן מוקי לה בשאין קטנה רחבה יותר מעשר אלא יותר מעשר לא הוי פתח גגי גדולה (לעיל ח:). וקטנה אסורה. דלגילה לאו פתח הוא אלא פירלה ונעשית רשותן של בני גדולה שהרי נתערבה עמהן (שם). דיורי גדולה בקטנה. כלומר אוסרים בקטנה, דדילהי הוא דבעלה לגנה, ואין דיורי קטנה בגדולה. דלגגי גדולה פתח הוא ושתי חצירות שיש ביניהן פתח לא אסרן אלדדי כדאמרינן בפרק חלון (לעיל עו:) נפרך הכותל עד עשר אמות, אם אלו אוסרין מערבין שנים ואם אלו אוסרין מערבין אחד, מפני שהוא כפתח ושניהם מותרים זה נזה (לעיל ז:).

אע"פ דדרסי ליה רבים שרי. חצר גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת והקטנה אסורה. כשהמצי לוסר דיורי גדולה בקטנה. כלומר כל הדר בגדולה כאילו בקטנה הוא דר. שהקטנה מכללה של גדולה היא, ואין דיורי קטנה חשובין מכלל דירה הגדולה. עכשיו אם יהיו בגדולה שוריני גפנים, אסור לזרוע בקטנה שחשובין הגפנים שבגדולה כאילו גם בקטנה הן נטועים, ואם זרע בקטנה נאסרו אותן הזרעים.

(ו) כ"ה בכת"י.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com